

Bijlage B - Participatieplan Dijkverbetering Nigtevechtseweg Zuid

De dijk Nigtevechtseweg Zuid is door Waterschap AGV aangewezen om verbeterd te worden. In het bestuursakkoord Waterbetrokken 2019-2023 heeft het waterschap 'participeren' en 'samenwerken met de omgeving' geformuleerd als speerpunt. In het kader van deze bestuurlijke ambitie en de invoering van de Omgevingswet (voorlopig per januari 2023) wordt de behoefte voor een participatieplan breed gesteund binnen de organisatie. Eveneens is in maart 2022 het waterbeheerprogramma vastgesteld en daarbij ook de participatieverordening. Dit participatieplan is in overeenstemming met deze verordening.

Gezien het aantal belanghebbenden in het gebied verwacht het waterschap (mogelijk) tegenstrijdige belangen. De dijk kent agrarisch medegebruik, maakt onderdeel uit van de tuin van aanliggende woningen, is in gebruik als openbare weg, wordt gebruikt voor kabels- en leidingen en maakt onderdeel uit van een cultuurhistorisch waardevol landschap. Door de complexe omgeving is het belangrijk om aandacht te hebben voor participatie tijdens het uitvoeren van haar primaire taak, het garanderen van de waterveiligheid in het gebied. In het project vindt een goede voorbereiding plaats, waarbij alle stakeholders op een goede manier en herleidbaar zijn betrokken.

1. Strategisch omgevingsmanagement

Bij dijkverbeteringen is de impact op de omgeving groot. Daarom wordt gewerkt met de methode van Strategisch Omgevingsmanagement (SOM). Werken met de SOM-methodiek betekent dat de issues het vertrekpunt van de aanpak vormen. Hiermee brengen we belangen en standpunten van stakeholders direct in beeld. Vooraf is duidelijk op welke wijze en tot welk niveau de stakeholders mee kunnen denken en beslissen (participatieladder). Verschillende, soms tegenstrijdige, belangen zijn zo goed mogelijk op elkaar afgestemd en er is aantoonbaar gezocht naar winst voor alle betrokkenen. Het participatietraject wordt nauwkeurig vastgelegd en gedocumenteerd. De uiteindelijke Klant Eisen leggen we vast conform de methode van System Engineering (SE). Dit zorgt ervoor dat afspraken met de stakeholders daadwerkelijk worden nagekomen en nageleefd in alle geledingen van de projectorganisatie. Om de klantwensen te kunnen formuleren, wordt gebruikgemaakt van een klanteis specificatieproces (KES). Dit betekent dat wensen en kansen bij iedere mijlpaal in het ontwerpproces beoordeeld worden en of deze worden gehonoreerd (of niet) en verder meegenomen in dijkontwerp. Als wensen en kansen worden gehonoreerd worden deze als 'klanteis' getypeerd. Een voorbeeld van een wens is dat een boerderij tijdens de werkzaamheden altijd bereikbaar moet blijven voor de melkvrachtwagen.

Aan belanghebbenden vragen we om zo concreet mogelijk aan te geven waar we rekening mee moeten houden bij de dijkverbetering of tijdens de werkzaamheden. Niet al deze wensen kunnen gehonoreerd worden. Het is cruciaal voor de verstandhouding en het vertrouwen met de belanghebbenden om geen ongerechtvaardigde verwachtingen te scheppen en duidelijk te communiceren wat wel en wat niet mogelijk is.

Stakeholders die zich niet of onvoldoende herkennen in de gekozen oplossingen hebben voor zover de wetgeving daarin voorziet de mogelijkheid om bezwaar te maken op het projectplan Waterwet. Toestemmingen worden tijdig aangevraagd en er wordt transparant met belanghebbenden gecommuniceerd over het besluitvormingstraject.

2. Afstemmen van belangen

De primaire taak van de omgevingsmanager is het op elkaar afstemmen van de belangen van de projectomgeving (interne-organisatie, medeoverheden, bedrijven, bewoners, maatschappelijke organisaties, etc). De omgevingsmanager vormt hiermee het geweten van de buitenwereld. Via de omgevingsmanager wordt het projectteam geconfronteerd met de verschillende belangen die spelen in de omgeving. Door het creëren van begrip voor deze belangen kan naar een gezamenlijke oplossing worden gezocht.

3. Issues en stakeholders

Door de inventarisatie van de issues, belangen en benodigde conditionerende onderzoeken komt er zicht op de stakeholders. Binnen de dijkverbetering zijn in deze fase de volgende raakvlakken met bijbehorende stakeholders geïdentificeerd:

Raakvlak	Stakeholder
Agrarisch medegebruik	Agrariërs
Tuininrichting	Bewoners
Bedrijven (Airbnb)	Ondernemers
Recreatief medegebruik	Gemeente, ondernemers, bewoners, omwonenden, recreanten, belangenverenigingen
Natuur (Vecht is een KRW lichaam met een Natura 2000 gebied nabij. De Vecht is een ecologische verbindingzone en onderdeel van het NNN).	Gemeente, omgevingsdienst, provincie, bewoners, omwonenden, recreanten, beheerders, belangenverenigingen
Openbare weg op de dijk	Gemeente (planning wegdek mogelijk niet in lijn met planning AGV), weggebruikers
Bomen op dijk	Gemeente, bewoners aan de dijk, omwonenden rond het projectgebied, belangenverenigingen
Kabels en leidingen	Kabels en leidingbeheerders
Ruimtelijke kwaliteit	Gemeente, bewoners, omwonenden
Archeologie	Gemeente, belangenverenigingen
Monumenten (rijks- en gemeentelijk)	Gemeente, rijksdienst, eigenaar, belangenverenigingen
Flora- en Fauna	Gemeente, omgevingsdienst, Provincie Utrecht, belangenverenigingen
Niet-gesprongen explosieven	Gemeente, aannemer
Bodemkwaliteit	Gemeente, omgevingsdienst/RUD
Dijkverbreding	Intern Waternet, gemeente, omgevingsdienst, provincie, bewoners, omwonenden, recreanten

4. Participatiestrategie

Aan de hand van de issues en bijbehorende stakeholders kan de participatiestrategie worden bepaald.

4.1 participatieladder

Met de participatieladder wordt inzichtelijk gemaakt welke stakeholder op welke wijze wordt betrokken in het project. Er worden vijf wijzen van participatie gehanteerd.

Hieronder is aangegeven welke stakeholders op welke trede van de participatieladder staan:

Trede participatieladder	Stakeholder
<p><i>(Mee)beslissen</i> De betrokkene is besluitvormend. AGV/Waternet geeft vooraf de kaders mee en toetst achteraf.</p>	<p>Provincie, omgevingsdienst, RUD, gemeente, Waternet, Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE).</p>
<p><i>Coproduceren</i> De betrokkene is een samenwerkingspartner. De agenda wordt gezamenlijk bepaald en er wordt gezamenlijk naar oplossingen gezocht. AGV/Waternet neemt het formele besluit, maar verbindt zich aan de uitkomsten van het proces met de betrokkene.</p>	<p>Kabel en leidingbeheerders.</p>
<p><i>Adviseren</i> De betrokkene is een adviseur. Aangedragen problemen en oplossingen spelen een volwaardige rol bij de ontwikkeling van het project, maar hier kan beargumenteerd van worden afgeweken.</p>	<p>Bewoners aan de dijk, ondernemers, beheerders, belangenverenigingen (Stichting Natuur en Milieufederatie Utrecht, Vereniging Milieudefensie, Stichting Het Utrechts Landschap, Stichting Het Groene Hart, Collectief Rijn Vecht en Venen, de Vechtplassencommissie; Vereniging Woonarkbewoners Gooi & Vechtstreek; Rederij aan de Vecht, dorpsraad Vreeland, Vrienden van de Vecht).</p>
<p><i>Raadplegen</i> De betrokkene wordt geconsulteerd. Mening en ideeën worden geïnventariseerd, maar zijn niet bindend. Reacties worden meegenomen in het vervolgproces.</p>	<p>Direct omwonenden rond het projectgebied.</p>
<p><i>Informer</i> De betrokkene is een toehoorder, zonder formele inbreng.</p>	<p>Overige omwonenden, recreanten, weggebruikers.</p>

4.2 Participatie methode en communicatiemiddelen

Aan de hand van de participatieladder kan in contact worden getreden met de diverse stakeholders. Bij het verbeteren van de dijk gebruiken wij hiervoor de volgende methoden:

1. Informatiebijeenkomst
Voor een brede groep belanghebbenden vindt een openbare informatiebijeenkomst plaats in de directe omgeving van het projectgebied. Op deze openbare bijeenkomsten licht Waternet de noodzaak van het project toe en wordt verteld waar de opgaven liggen en op welke wijze mensen betrokken kunnen zijn of hun mening mogen geven. Het doel van deze bijeenkomst is onderdeel van het ophalen van klanteisen en -wensen voor het Klanteis Specificatie (KES) – Dossier. Ook zal een landschapsarchitect aanhaken voor het aspect ruimtelijke kwaliteit.
2. Keukentafel/stakeholdergesprekken
De omgevingsmanager voert met de betreffende belanghebbenden gesprekken op basis van het schetsontwerp. Het doel van deze gesprekken is het ophalen van klanteisen en -wensen voor het Klanteis Specificatie (KES) – Dossier. Aan het einde van de Voorlopig Ontwerp-fase wordt met deze belanghebbenden tevens een terugkoppelgesprek gevoerd. Daarin staan honorering en/of afwijzing van de eerder ingebrachte eisen en wensen centraal. Iedere fase van het project zal contact gehouden worden met de stakeholders, zodat ook de afspraken over de uitvoering helder zijn.
3. Ontwerpateliers
Als blijkt dat een keukentafelgesprek en of informatiebijeenkomst onvoldoende is om op een specifiek perceel of een ander specifiek issue tot overeenstemming te komen volgen ontwerpateliers. In deze ateliers wordt op basis van co-productie met elkaar verder gesproken en gedacht met als doel het verkrijgen van een gedragen ontwerp of, als dat niet lukt, in elk geval een gevuld proces waarbij alle belangen, standpunten en overige zaken goed in beeld zijn gebracht.
4. Publiekscommunicatie
Het waterschap communiceert over de algemene projectvoortgang. Daarvoor wordt een publiekswebsite en informatiebrieven ingezet. Op de publiekswebsite staat alle basisinformatie: om welke dijkverbetering het gaat, in welke gemeente deze plaatsvindt, hoe lang het traject is en wat er gaat gebeuren. Zodra het mogelijk is wordt er een planning aan toegevoegd over de uitvoerende werkzaamheden. Op de website staat altijd een kaart waarop de dijkverbetering wordt aangegeven. Ook worden in een later stadium aan de website het voorlopig ontwerp, tekeningen en het definitief ontwerp toegevoegd. Verder kan er een 'Vraag en Antwoord' document (Q&A) op de website worden geplaatst.

Link website: www.agv.nl/nigtevechtseweg

5. Formele inspraak

Bij het nemen van een besluit op het projectplan Waterwet volgt altijd de bijbehorende inspraak. Ook is formele inspraak mogelijk op de verleende vergunningen voor uitvoering van het werk.

5. Communicatie

Communicatie is belangrijk en bepaalt in hoeverre de omgeving kan en wil participeren. Door goed te luisteren en helder te vertellen is het mogelijk om tot een goede samenwerking met belanghebbenden te komen.

Belangrijke aandachtspunten voor de communicatie bij de dijkverbetering op dit traject zijn:

1. De omgevingsmanager luistert naar de betrokkenen, voert een gerichte dialoog, onderzoekt belangen in de omgeving proactief;
2. De omgevingsmanager probeert eventuele onvrede zo vroeg mogelijk in de verkenning (definitiefase) weg te nemen;
3. De omgevingsmanager houdt een open en proactieve houding aan voor koppelkansen (ruimte om ambities en ideeën van anderen in het gebied te koppelen aan de dijkverbetering). De omgevingsmanager is open over het proces, de voortgang en de manier van werken binnen het projectteam;
4. Na de eerste kennismaking informeert de omgevingsmanager de geïdentificeerde stakeholders over de dijkverbetering. Belangrijke afwegingen en besluiten worden tijdig met de belanghebbenden gedeeld. Daar waar nodig zullen de wensen van de belanghebbenden gevraagd worden en zoveel mogelijk verwerkt en afgewogen worden in de besluitvorming. Het is daarbij essentieel om transparant te blijven over de afwegingen die gemaakt worden.

Het doel van de omgevingsmanager is om bij het dijkproject de inwoners in een zo vroeg mogelijk stadium te betrekken. Dit heeft ook te maken met het feit dat er voorafgaand aan de uitvoerende werkzaamheden verschillende onderzoeken worden gedaan. Deze onderzoeken vinden vaak plaats op of rondom het perceel van een bewoner/eigenaar. Hier wordt voorafgaand toestemming voor gevraagd. Communicatie en participatie zijn dynamische processen, die voortdurend worden beïnvloed door interne en externe ontwikkelingen. Om te zorgen dat de communicatie- en participatieaanpak op de juiste wijze blijft verlopen, wordt het proces voortdurend gevolgd en bijgesteld waar nodig. Belanghebbenden worden dan ook uitgenodigd om zoveel mogelijk hun feedback en wensen kenbaar te maken. Het is belangrijk om dit participatieplan te beschouwen als een eerste verkenning die gedurende het proces scherper geformuleerd zal worden.

5.1 Wensen uit de omgeving

Op dit moment is er nog geen compleet overzicht op de specifieke wensen van bewoners en bedrijven langs de dijk Nigtevechtseweg Zuid. Ook de wensen die kenbaar zijn gemaakt vanuit medeoverheden waarvan beoordeeld moet worden of zij in het dijkontwerp kunnen worden meegenomen, zijn nog niet allemaal in beeld.

5.2 Beslis- en contactmomenten

1. Initiatiefase

Het project wordt intern bij Waternet opgestart. Hierbij treedt Waterschap AGV op als opdrachtgever van Waternet, die het projectteam samenstelt en start met de opgave.

2. Definitiefase

In deze fase is de omgeving geïnformeerd over het project en wordt een aankondiging gedaan van de opgave tot een dijkverbetering. Het gaat hierbij vooral om globale informatieverstrekking naar de belanghebbenden en informeren over de

lopende onderzoeken. Ook is er al gebiedskennis opgehaald bij de belanghebbenden door de omgevingsmanager en zijn de eerste gesprekken gevoerd met de gemeente om te kijken of er meekoppelkansen zijn. Er is ook gesproken over de planning van de onderhoud aan het wegdek en om deze af te stemmen met de opgave voor de dijkverbetering. Een informatieavond wordt gepland in het laatste kwartaal van 2022.

Dit is de fase waarin de Nota van Uitgangspunten (NvU) wordt opgesteld en door het dagelijks bestuur vastgesteld. De NvU wordt met bewoners en belanghebbenden middels de projectwebsite gecommuniceerd en gedeeld. Na vaststelling van de NvU worden de verschillende dijkverbeteringsvarianten in kaart gebracht. Het variantenafwegingsproces wordt voortgezet in de ontwerpfase.

3. Ontwerpfase

In deze fase wordt een afweging gemaakt welke ontwerpvariant de voorkeur geniet. Bij de afweging wordt een balans gezocht tussen de technische dijkverbeteringsvarianten enerzijds en maatschappelijke waarden, functies en belangen op de dijk anderzijds. Daarnaast worden ook de maatschappelijke kosten meegenomen en wordt het draagvlak gepeild bij de omgeving voor de varianten en het voorkeursalternatief. Het draagvlak voor de varianten wordt opgehaald bij bewoners, ondernemers, perceeleigenaren, gemeenten, provincie en indien van toepassing andere belanghebbenden.

Deze fase is het belangrijkste moment waarop participatie van belanghebbenden gewenst is. Essentieel is dat belanghebbenden in het voorstadium gelegenheid hebben om hun suggesties, ideeën, kennis en inzicht aan te dragen. En dat deze input wordt meegenomen in de variantenafweging.

De keuze voor de voorkeursvariant ligt bij het dagelijks bestuur van het waterschap, het projectteam is hierbij adviserend en geeft daarbij ook aan wat de meningen in de omgeving zijn. De verantwoording en communicatie van deze voorkeursvariant naar de belanghebbenden is een belangrijke stap. Op de variantennota is geen formele inspraak mogelijk, maar wordt wel gedeeld op de website.

Na de vaststelling van de voorkeursvariant wordt deze uitgewerkt in het technisch ontwerp. Dit wordt met de omgeving gedeeld en hierop kan input worden gegeven. Uiteindelijk wordt alles uitgewerkt in het ontwerp-dijkverbeteringsplan en het technisch ontwerp. De variantennota wordt als bijlage bij het ontwerp-dijkverbeteringsplan ter inzage gelegd.

Het dagelijkse bestuur stelt dit ontwerp-dijkverbeteringsplan en het technisch ontwerp vast en de bewoners kunnen hierop een zienswijze indienen bij de terinzagelegging. Het ontwerp-dijkverbeteringsplan en het besluitvormingsproces worden aan de belanghebbenden toegelicht. Belanghebbenden worden erop gewezen dat ze hun mening kunnen geven door het indienen van een zienswijze. Waar mogelijk worden zienswijzen verwerkt in het dijkverbeteringsplan. Na de inspraakperiode worden het definitief dijkverbeteringsplan en technisch ontwerp vastgesteld door het dagelijks bestuur. Deze worden officieel gepubliceerd en de omgeving heeft de gelegenheid in beroep te gaan tegen het besluit.

4. Voorbereidingsfase

In de voorbereidingsfase stelt het projectteam van Waternet het bestek voor de realisatie op en wordt een aannemer geselecteerd. Het projectteam stelt een BLVC-plan (bereikbaarheid, leefbaarheid, veiligheid en communicatieplan) op waarin de aandachtspunten van de omgeving zoveel mogelijk worden verwerkt. Daarnaast worden de geplande werkzaamheden en de te verwachte overlast door besproken met de omgeving.

5. Realisatiefase

Tijdens deze fase wordt de aannemer die het werk gaat uitvoeren aan de omgeving gepresenteerd. Met de omgeving wordt gedeeld hoe de communicatie tijdens de uitvoering gaat lopen.

6. Nazorg

In deze fase is er gelegenheid om eventuele onvolkomenheden te herstellen die onverhoopt zijn opgetreden. Voor de evaluatie kan eventueel een enquête worden afgenomen of een avond georganiseerd waarbij er gezamenlijk een evaluatie kan plaatsvinden. Dit wordt een later stadium bepaald. Verder biedt deze fase gelegenheid om te evalueren en als organisatie te leren voor toekomstige projecten.